

Příloha 3.1.

Metodický materiál „Jak uspořádat celorepublikovou soutěž středoškolských odborných projektů?“

Anotace

Tento materiál slouží jako praktický návod, jak dát vzniknout soutěži projektů žáků středních škol v konkrétním zaměření. Dozvíte se zde praktické rady, např. kde shánět prostory, jaké zajistit občerstvení, jak pracovat s médii. Vycházeli jsme ze zkušeností ze soutěže Czech StudNET Awards. Materiál obsahuje i kompletní rozpočet 1. ročníku soutěže.

1. Název soutěže

Ačkoliv se to může zdát jako nepodstatná věc, je dobré vymyslet název soutěže hned na začátku. Aby soutěž mohla proběhnout, budete potřebovat pomoc od poměrně velkého množství lidí. A všem musíte vysvětlit, co vlastně chcete. Když soutěž nemá jméno, špatně se o ní mluví. ☺

My jsme vymysleli **Czech StudNET Awards**. S názvem soutěže si to chce trochu pohrát. Ideálně by měl splňovat tyto zásady:

- měl by obsahovat jedinečné slovo (např. StudNET) – snadno se pak vyhledávají odkazy na internetu;
- měl by působit důstojně – i když si o své soutěži myslíte, že je to taková malá „soutěžička“ (je to jasné, vždyť se teprve rodí), neměli byste to dát najevo. Pokud chcete, aby soutěž brali vážně ostatní, musíte ji brát vážně i vy. A musíte to vyjádřit už jejím názvem. Dobře vypadají slova typu EXPO, Awards, Czech, Science. Angličtina působí dobře.

2. Prostory

První věc, kterou potřebujete sehnat, jsou prostory.

Potřebujete:

- velkou přednáškovou místnost (ideálně pro 100 lidí),
- menší místnost pro porotu a pro konání tiskové konference.

U prvního ročníku dejte pozor, abyste to nepřehnali s velikostí přednáškové místnosti. Když je moc velká a je tam málo lidí, nepůsobí to dobře.

Ideální je, když můžete oslovit fakultu s odpovídajícím zaměřením místní vysoké školy. Se StudNETem jsme oslovili Fakultu elektrotechniky a informatiky Univerzity Pardubice.

Nabídli jsme jim za to:

- v programu 30 minut na prohlídku fakulty,
- patnáctiminutovou přednášku,

- účast v porotě,
- možnost předat speciální cenu fakulty vítězům.

Pro VŠ je tato nabídka samozřejmě zajímavá. Soutěží obvykle žáci posledních ročníků se svými maturitními projekty. To je přesně ta skupina, o kterou mají VŠ zájem – správný věk a aktivní studenti se zájmem o jejich obor.

Prostory jsme dostali zcela zdarma, včetně techniky a zvukaře.

3. Termín

Pro všechna další jednání již potřebujete mít stanoven termín soutěže. Když už máte předběžně domluvené prostory, pojdte určit přesný termín.

My jsme měli následující problém: Jsme střední škola a v soutěži jsme se samozřejmě chtěli zviditelnit. Ideálně ještě před tím, než budou žáci podávat přihlášky na SŠ. To znamená, že jsme chtěli termín soutěže směřovat někam na leden. V tomto termínu je také na VŠ zkouškové období, a tak jsou poslucháři volné.

Potíž je v tom, že převážnou část projektů na tomto typu soutěže tvoří maturitní projekty a velká část maturantů dokončuje své projekty až někdy koncem března.

Na co si dát dále pozor:

- Datum akce by se nemělo krýt s jinou pravidelnou městskou akcí, která je pro novináře zajímavá. Podstatně se tím zvýší šance na zveřejnění tiskové zprávy v regionálních médiích. (My jsme se třeba v Pardubicích trefili do každoročního Festivalu Smíchu.)
- Zkoordinovat termín s termíny jiných soutěží s podobným zaměřením v republice.
- Zkoordinovat s termíny jarních prázdnin.

Nakonec jsme termín StudNETu stanovili na 29. 1. (poslední den před pololetními prázdninami – také to nebylo příliš šťastné řešení).

4. Logo soutěže

Logo soutěže není naprostá nezbytnost. Když se jej však podaří vytvořit, hodně to pomůže. Vycházíme ze zkušenosti ze soutěží Festival vědy a techniky v Pardubickém kraji nebo EXPO SCIENCE AMAVET, která logo nemají – v tu chvíli je třeba i potíž s webovými stránkami, fotkami apod.

Proč logo?

- Jedná se o symbol, snadno zapamatovatelnou zkratku celé soutěže.
- Barevná kombinace loga je výchozí pro tvorbu webových stránek soutěže.
- Logo se hodí na „poster“ soutěže, před nímž se předávají ceny a vznikají všechny fotky vítězů. Ty si následně většina škol zveřejňuje na svých webových stránkách a povědomí o soutěži se virálně dále šíří

5. Formát soutěže – kategorie

5.1 Kategorie

Musíte si rozmyslet, jaký formát by soutěž vlastně měla mít. Důležité jsou především kategorie soutěže. S tím má například problém brněnský BusinessPoint. Ještě v roce 2012 to byla soutěž, která měla dvě větve – jednu marketingovou a druhou Iťáckou. Soutěže se pravidelně účastnilo 50 – 70 projektů. V roce 2014 vyhlásili kategorii „Návrh webových stránek“ – tzn. názvem IT-kategorie, ale v podrobnějších instrukcích pak byly v podstatě pouze tvorby marketingových analýz. Ekonomy odradila Iťácká část a Iťáky zase marketing – v této kategorii nakonec soutěžily pouze 2 projekty z celé ČR. Ani letos se z toho nepoučili a vyhlásili kategorii „Návrh mobilní aplikace pro cestovatele“. Opět Iťácké téma, ale v propozicích opět pouze marketingové analýzy.

Na co si dát pozor u kategorií:

- Nedělejte kategorie příliš úzce zaměřené. Zbytečně si odradíte potenciální soutěžící.
- Zvolte přiměřené množství kategorií. Čím víc kategorií, tím víc cen musíte dát – finanční výlohy budou vyšší a vyhlášení bude vyžadovat více času.
- Kategorie by neměly být ani bezbřeze široké. Projekty se pak velice špatně vzájemně srovnávají.
- Při tvorbě kategorií si zkuste představit typického soutěžícího, který tam půjde – pro něj kategorii připravte.

Snažte se držet formát soutěže i v dalších ročnících. Pokud budete měnit kategorie i formát každý rok, školy se na vaši soutěž nebudou schopny připravovat. Pokud budou soutěžící soutěžit se svými maturitními projekty, na školách mohou už při jejich zadávání s vaší soutěží trochu počítat.

Na StudNETu máme 3 kategorie:

- „Využití IT ve sféře businessu“ – sem se dá zařadit v podstatě všechno,
- „Nová média – komunikační strategie“ – webové stránky, videa, postery, reklamní kampaně na sociálních sítích...
- „Mobilní aplikace“ – vývoj čehokoliv, co je pro mobily nebo tablety.

Kategorie se nám vcelku podařilo trefit, přihlášené projekty se nám rozdělily zcela rovnoměrně.

5.2 Formát

Formát soutěže by měl vycházet z vaší vnitřní motivace, proč chcete soutěž pořádat. Naší prvotní motivací byla propagace naší školy v médiích. Samozřejmě důležité jsou i další přínosy: poznat, co se dělá v ostatních školách, srovnání schopností žáků, aby se sami studenti něco nového dozvěděli, vyzkoušeli si prezentační dovednosti apod.

Proto jsme zvolili poměrně jednoduchý formát: do finále postupuje 5 nejlepších projektů z každé kategorie a mají 5 minut na prezentaci. Porota má pak také 5 minut na otázky a připomínky. Po bloku prezentací projektů následuje blok přednášek porotců. Takhle se vystřídají všechny tři kategorie.

Motivací Fakulty podnikatelské VUT Brno je například snaha, aby potenciální uchazeči strávili v prostorách fakulty co nejvíce času, aby jim ukázali také život na kolejích atd. – soutěž je dvoudenní.

6. Webové stránky

Máte domluvený termín, logo, vizi, jak by soutěž měla vypadat. Teď je potřeba někam srozumitelně sepsat všechny informace o soutěži, které nosíte ve své hlavě, a začít je zveřejňovat. Je potřeba zaregistrovat doménu soutěže. (Tady se opět vyplatí unikátní jméno soutěže, protože doména bude volná. My máme www.studnet.cz). Registrace domény s koncovkou .cz na jeden rok stojí 125,-Kč + DPH. Hosting můžete klidně využít ze svých stávajících webových stránek (např. školy).

Pokud máte šikovného studenta, klidně mu svěřte tvorbu webových stránek soutěže. Lze také použít nějaký volně šiřitelný redakční systém (např. WordPress, Joomla, Drupal) a připravit stránky v tomto prostředí. Pro registraci můžete použít například Google Forms.

Co by měla obsahovat úvodní strana:

- důvody, proč by tam měl student přihlásit svůj projekt (na důvody se můžete podívat třeba na naše stránky – případně vymyslet něco dalšího) a základní informace o soutěži;
- sekci novinky a v ní např. obrázek a tři řádky z prvních tří novinek. (To mi u současných stránek nemáme a je to chyba.)

Co musí web dále obsahovat:

- možnost přihlásit přes web soutěžící projekt – nejdůležitější část webu;
- kontakty na pořadatele – stačí mail.

Pokud chcete webovým stránkám věnovat více, můžete na nich vytvořit např. archiv ročníků, ukládat prezentace soutěžících či přednášejících. Čím více informací a dat nabídnete, tím více se školy budou na váš web odkazovat a tím větší hodnotu bude mít („PageRank“, „SRank“).

7. Projekty do soutěže

Už máme webové stránky, pomocí kterých se mohou studenti hlásit do soutěže. Teď musíme rozšířit povědomí o soutěži a sehnat dost kvalitních projektů.

Je dobré přihlásit do každé kategorie soutěže aspoň 2 projekty z vlastní školy, případně ze škol, s nimiž spolupracujete. Nikdo cizí se totiž obvykle nechce hlásit jako první. Navíc si také z již přihlášených projektů může udělat alespoň základní představu, jaké projekty se do soutěže asi budou hlásit.

Pak využijte všechny kontakty, které máte, aby se informace o soutěži rozšířila i do dalších škol. V našem případě jsme využili pana Mgr. Naskeho – šéfa Jednoty školských informatiků. Školy informujte co nejdříve!!! (Tuhle část jsme třeba v 1. ročníku StudNETu podcenili.)

8. Porotci, přednášející

Teď už je čas začít shánět porotce. My jsme měli pro každou kategorii tři (a předsedu hodnotitelské komise) a bylo to dostačující. Podařilo se nám sehnat přímo lidi z firem. Pro soutěžící je to zajímavější. Když se vám podaří sehnat opravdu kvalitní porotce a přednášející, máte vyhráno. Při výběru porotců je třeba zvážit kvality kandidátů – vynikající odborník v daném odvětví nemusí být dobrý porotce. Přeci jenom to chce také trochu šoumenství.

Na StudNETu jsme si v první ročníku trochu naběhli a zařadili jsme zbytečně mnoho přednášek. Méně je někdy více. A u přednášek je důležitá především kvalita!!!

9. Média

Je dobré si připravit distribuční seznam e-mailových adres všech lokálních médií: noviny, časopisy, zpravodaje, ale i rozhlas, televize a místní pobočka ČTK. Na tento distribuční seznam je pak dobré poslat tiskové zprávy.

9.1 Tiskové zprávy

- Noticka s krátkou tiskovou zprávou cca 2 odstavce s fotkou, programem a pozvánkou na tiskovou konferenci. Tuto zprávu je dobré poslat cca 1 týden před vlastním konáním soutěže.
- 2 dny před soutěží znovu poslat pozvánku na tiskovou konferenci s žádostí o potvrzení účasti – novináři obvykle sami od sebe nic nepotvrzují.
- Hlavní tisková zpráva ze soutěže. Je dobré si ji předem připravit s tím, že se do ní následně dopíše výsledné umístění a drobné zajímavosti. Z průběhu soutěže je dobré pořídit velké množství fotek (ať je z čeho vybírat). Důležité je fotit především vyhlásování výsledků (to jsou fotky, které se objeví na webech škol, jejichž studenti se umístili). Ještě v den pořádání soutěže je potřeba tiskovou zprávu ze soutěže dokončit, přidat 3 nejlepší fotografie a opět poslat médiím.

9.2 Tisková konference

Pro toho, kdo nic takového nikdy nedělal (třeba pro nás), zní pojem „tisková konference“ strašně okázale. Obavy však nejsou na místě, je to zkrátka setkání s novináři, na kterém mají možnost získat od vás informace. Oni jsou na tento způsob zvyklí, takže jim ho dopřejme.

Jak taková tisková konference vypadá?

Potřebujete menší místnost s drobným občerstvením (my jsme kupovali 2 krabice chlebičků + kafe – cca 500 Kč). Stůl, za nímž sedí ředitel soutěže a porotci a na druhé straně novináři. Všichni novináři by měli dostat vytištěnou závěrečnou tiskovou zprávu (klidně ještě nemusí být dokončená, můžete se s nimi domluvit, že jim následně pošlete e-mailem kompletní verzi i s fotkami). Ředitel soutěže by měl celou akci představit, říci něco o průběhu ročníku + oznámit pořadí. Je důležité, aby novináři znali vítěze před oficiálním vyhlášením. Mohou se trochu připravit, odchytnout si vítěze a udělat s ním třeba krátký rozhovor. Následuje prostor pro dotazy. Počítejte s tím, že tisková konference bude trvat cca 20 minut. (To je akorát čas na to, abyste vytiskli diplomy a připravili oficiální vyhlášení vítězů.)

9.3 Zpráva školám

Je dobré poslat školám, jejichž studenti se umístili, nějakou informaci o úspěchu. Rádi se tím pochlubí na svých webových stránkách a „sláva“ soutěže se dále šíří.

E-mail by měl obsahovat:

- tiskovou zprávu shodou se zprávou pro média,
- odkaz na stránky soutěže,
- fotografii z předávání diplomu jejich studentovi,
- ideálně i vlastní diplom studenta ve formátu jpg (na diplomu by samozřejmě měl být uveden i název školy).

10. Občerstvení

Každá soutěž řeší občerstvení po svém. FVTP zajišťuje pouze oběd porotcům. BusinessPoint pořádá honosný raut pro porotce, sponzory, soutěžící a jejich doprovod. JuniorInternet myslí i na návštěvníky. My jsme se občerstvení zhostili takto:

- Soutěžícím, porotcům a pořadatelům jsme objednali pizzy (již při prezentaci si vybrali, jakou pizzu budou chtít).
- Pro návštěvníky jsme objednali bagety.
- Pití jsme vyřešili džbány s obyčejnou vodou, nakrájeným citronem a mátou a plastovými kelímky (lepší jsou 0,5l). Vyjde to nejlevněji, džbány se dají vždy doplnit a vypadá to dobře.
- Pro porotu jsme měli ještě v termonádobách kávu (a šálky na kávu).

Na 1. ročníku StudNETu bylo cca 100 návštěvníků, 20 soutěžících a 10 porotců. Celé občerstvení nás vyšlo asi na 7.000 Kč.

Pro 100 lidí stačí nakoupit 3 kg citrónů a 1 vaničku máty za cca 50 Kč. Budete potřebovat ideálně 8 džbánů (6 pro návštěvníky a 2 pro porotu).

S pizzerií je dobré se domluvit předem, aby vám zavezli vše najednou. Obvykle se dá také domluvit cena. My jsme měli každou třetí pizzu zdarma. Žádná pizzeria vám není schopna dodat víc než 30 pizz najednou – jinak jsou studené.

Bagety je dobré brát přímo u výrobce. Když vezmete alespoň 100 baget, komunikace s ním bude vstřícnější.

11. Návštěvníci

Při objednávání jídla potřebujete vědět předpokládaný počet návštěvníků. Na StudNETu jsme v prvním ročníku hodně podcenili propagaci. Potom jsme se báli, že nikdo nepřijde. Je dobré, když máte šanci počet návštěvníků v případě potřeby nějak doplnit „z vlastních zdrojů“. Soutěž by měla být zajímavá i pro vaše vlastní studenty, takže není problém, aby na první ročník šli třeba všichni. V dalších ročnících na soutěž postupně dostanete i návštěvníky ze vzdálenějších koutů republiky.

12. Grafické materiály – diplomy a poster

Diplomy jsou jednou z nejdůležitějších věcí celé akce.

Co by měl diplom obsahovat:

- název a logo soutěže,
- sponzory soutěže (i když vám v prvním ročníku nedají žádné peníze, klidně tam uveďte firmy porotců – budou rádi),
- název školy, z níž soutěžící pochází – kvůli další propagaci soutěže na webových stránkách škol,
- další klasické náležitosti: jméno soutěžícího, název kategorie, název projektu atd.

Stačí se podívat na pár diplomů ze soutěží a nechat se inspirovat. Diplomy se tisknou během tiskové konference – viz program (na konci dokumentu).

Je dobré nechat si vytvořit „roletku“ nebo poster s malým logem soutěže, které se opakuje. Inspirujte se např. u politických stran či sportovních akcí – při natáčení rozhovorů politiků s novináři na sjezdech nebo se sportovci na turnajích stojí klíčová osoba před roletkou s logem strany/turnaje. Důvodem je prezentace

daného subjektu v médiích. Použijete-li podobné roletky, logo soutěže bude na všech fotkách z předávání diplomů – všude, kde se objeví fotka úspěšného studenta, se objeví i logo soutěže.

Vyplatí se roletka o šíři 150 cm. Její tisk stojí cca 3.000 Kč. Je třeba obstarat i roller – stojan, do něhož je roletka namotána (cca 7.000 Kč). Nám se podařilo domluvit s dodací firmou pronájem rolleru jednou za rok na jeden den (300 Kč), čímž jsme výrazně ušetřili.

13. Program

Program je jen na vás. Na StudNETu jsme měli následující:

- 8:30 - 9:00 Prezence účastníků
- 9:00 - 9:10 Přivítání soutěžících, představení poroty, představení soutěže, slovo pana děkana
- 9:10 - 9:55 Přednášky 1. blok: mobilní zařízení: 45 minut
 - 9:10 - 9:25 Filip Herudek, Microsoft Student Partner: Ukázka multiplatformního vývoje pomocí MVVM a Universal Apps
 - 9:25 - 9:40 Tomáš Novotný, pixelmate.cz: Proč máte nejlepší startovní pozici?
 - 9:40 - 9:55 Aleš Nešetřil, STRV:
- 9:55 - 10:25 Prohlídka FEI: 30 minut
- 10:25 - 11:15 Představení pěti projektů z mobilních zařízení: 50 minut
- 11:15 - 12:00 Přednášky 2. blok: využití IT ve sféře businessu
 - 11:15 - 11:30 Ing. Jiří Janků, eBRÁNA:...
 - 11:30 - 11:45: Ing. Miroslav Macháček, Ph.D., Univerzita Pardubice: IT a procesní modelování ve sféře businessu
 - 11:45 - 12:00: Ing. Pavel Bartoš, Ph.D., Unicorn: Vývoj velkých informačních systémů
- 12:00 - 12:30 Občerstvení 30 minut
- 12:30 - 13:20 Představení pěti projektů z IT pro business: 50 minut
- 13:20 - 14:05 Přednášky 3. blok: nová média (porota): 45 minut
 - 13:20 - 13:35 Jan Fridrich, Česká televize: Videá snadno a jednoduše. A nejen na YouTube.
 - 13:35 - 13:50 Ing. Petr Naske, manažer projektu POSPOLU a předseda Jednoty školských informatiků: asi o projektu POSPOLU
 - 13:50 - 14:05: Ing. Jiří Janků, eBRÁNA: Jak monetizovat práci v nových médiích?
- 14:05 - 14:55 Představení pěti projektů z nových médií: 50 minut
- 14:55 - 15:05 Rozhodování poroty z nových médií: 10 minut
- 15:05 - 15:30 Tisková konference: 25 minut (tisk diplomů)
- 15:30 - 16:00 Slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen: 30 minut

Náš program byl zbytečně dlouhý. Pro návštěvníky byly zajímavější prezentace vlastních projektů, přednášky tolik nezaujaly. Bylo to částečně zaviněno výběrem přednášejících, který je opravdu extrémně důležitý. Pokud si nejste jisti, že přednáška bude opravdu dobrá, raději ji nezařazujte.

14. Ceny

Na StudNETu jsme připravili pouze finanční ceny. Každého potěší a jsou snadno dělitelné v týmu. V soutěžích se často objevují věcné ceny od sponzorů, kdy se sponzoři snaží „dát a nedat“ cenu. Klasický příklad může být „školení od naší společnosti v částce 5.000 Kč zdarma“ apod. Takové ceny obvykle soutěžící nakonec nevyužijí.

My jsme ceny stanovili takto:

1. místo – 5.000 Kč
2. místo – 3.000 Kč
3. místo – 2.000 Kč

Na cenách jsme ve třech kategoriích vyplatili celkem 30.000 Kč. Naše zkušenost je, že se na nich nevyplácí šetřit. Je to jedna z velkých motivací, proč se studenti do soutěže přihlásí.

15. Rozpočet

30.000 Kč ceny

7.000 Kč občerstvení

3.000 Kč roletka s logem soutěže

1.000 Kč moderátorka

600 Kč 4 džbány, plastové kelímky

150 Kč 30 visaček (á 5 Kč)

0 Kč webové stránky (ty vytvořil náš student),

0 Kč prostory (pro univerzitu to bylo také výhodné),

0 Kč práce na soutěži – všichni dělali zadarmo

41.750 Kč rozpočet celé soutěže

16. Co se nikam nevešlo?

Na StudNETu jsme měli profesionální moderátorku. Před soutěží jsme váhali, zda je to rozumná investice, ale rozhodně se vyplatila. Doporučili nám studentku, která měla zkušenosti s herectvím. Byla s ní uzavřena DPP na 1.000 Kč. Zachránila opravdu hodně situací jak u přednášek, tak i u soutěžích.

Co dále připravit:

- visačky pro soutěžící a porotce (na fotkách je vidět logo soutěže),
- prezenční listiny s e-maily (získáte kontakty na další ročníky).

17. Závěr

Smiřte se s tím, že první ročník vaší soutěže nebude perfektní. Získáte však zkušenosti, první kontakty a „historii“. V následujícím ročníku se už budou daleko snáze shánět porotci, přednášející i samotní soutěžící (a ve finále i peníze na organizaci).

Přejeme vám hodně síly a elánu při pořádání nových soutěží. Pokud vám náš materiál ušetřil aspoň trochu času a peněz a ulehčil vám uspořádání soutěže, pak splnil svůj účel.

Ing. Jiří Formánek & kolektiv DELTA – Střední škola informatiky a ekonomie, Pardubice